

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2014

Finanční Analytický Útvar

Úvodní slovo

Vážení čtenáři,

jako každoročně zpracoval Finanční analytický útvaru výroční zprávu, která Vás seznámí s naší činností v uplynulém roce 2014. Tak jako v předchozích letech, bylo hlavní prioritou Finančního analytického útvaru věnování se činností zaměřeným proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, opatřením souvisejících s mezinárodními sankcemi a kontrolní činností vůči povinným osobám. Za práci na těchto činnostech tímto všem pracovníkům Finančního analytického útvaru upřímně děkuji.

Rád bych chtěl zmínit také skutečnost, že po třech letech přípravných prací byl v září roku 2014 v rámci Programu CZ10 Norské fondy schválen projekt Finančního analytického útvaru s názvem „Posilování systémů bojujících proti korupci a praní špinavých peněz v České republice“, jehož jsme hlavním gestorem.

Při pohledu na statistické údaje je zřejmý nárůst přijatých oznámení podezřelých obchodů, podaných trestních oznámení a předaných informací správci daně, ze kterého zcela logicky vyplývá nárůst pracovních činností a v konečném důsledku i vlastních výsledků. Celkovou výši zajištěných finančních prostředků, která za loňský rok činila 2,182 miliardy Kč, nevnímám jako pokles proti roku 2013, ale spíše stoupající tendenci, neboť výsledky předminulého roku byly ovlivněny ojedinělým případem se zajištěnou částkou ve výši zhruba 1,7 miliardy Kč. Také kontrolní činnost Finančního analytického útvaru vůči povinným osobám byla na velmi vysoké úrovni a podařilo se zavést některé zcela nové nástroje, jako například realizaci kontrolního nákupu u povinných osob. Na dobrých výsledcích Finančního analytického útvaru má zásluhu především nadstandardní spolupráce s povinnými osobami, zejména z bankovního sektoru. Také spolupráce s našimi zahraničními, ale i tuzemskými partnery (především finanční správou a celní správou), která prochází stálým zefektivňováním, k nim výrazně přispívá. Rád bych také všem těmto partnerům za kvalitní spolupráci poděkoval.

V letošním roce nás čeká především novelizace zákona o praní špinavých peněz, ve které budeme implementovat novou evropskou legislativu, s čímž souvisí provedení národního hodnocení rizik. V Programu CZ10 budeme pořádat či spolupořádat většinu plánovaných aktivit včetně čerpání peněžních prostředků k inovaci programového a technického vybavení Finančního analytického útvaru.

Na závěr bych rád vyjádřil přání, aby i rok 2015 byl pro nás všechny při plnění stanovených cílů úspěšný.

Ing. Libor Kazda
ředitel

Finanční analytický útvar

Finanční analytický útvar Ministerstva financí (dále jen FAÚ) vznikl v roce 1996 jako takzvaná „finanční zpravodajská jednotka“ ve smyslu mezinárodního práva. Je jedním ze zakladatelů Egmontské skupiny finančních zpravodajských jednotek, kterých nyní v celém světě působí a spolupracuje více než 140.

K původnímu poslání, kterým bylo přijímání oznámení o neobvyklých obchodech od bank, finančních institucí a dalších povinných osob, vyvolávajících podezření ze zneužití pro legalizaci výnosů z trestné činnosti, přibýly časem další povinnosti.

FAÚ v současné době plní ve státní správě tyto základní úkoly

- je centrálním orgánem pro sběr a analýzu oznámení o podezřelých obchodech;
- působí jako finanční zpravodajská jednotka vůči zahraničním partnerům;
- je gestorem opatření proti praní špinavých peněz, financování terorismu a financování šíření zbraní hromadného ničení;
- je gestorem a koordinátorem uplatňování mezinárodních sankcí;
- pro uvedené oblasti vytváří legislativní návrhy a podílí se na tvorbě legislativy EU a přijímání mezinárodních smluv;
- působí jako kontrolní i správní orgán pro uvedené oblasti;
- je odpovědný za uzavírání dohod o sdílení propadlého nebo zabraného majetku se zahraničím.

Činnosti FAÚ a jeho úkoly vyplývají zejména ze zákonů

- č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen AML);
- č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí;
- č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

MINISTR
FINANCÍ

NÁMĚSTEK
MINISTRA

ŘEDITEL FAÚ

SBĚRU
A
ZPRACOVÁNÍ
DAT

KONTROLNÍ

ANALYTICKÉ

MEZINÁRODNÍ
A
PRÁVNÍ

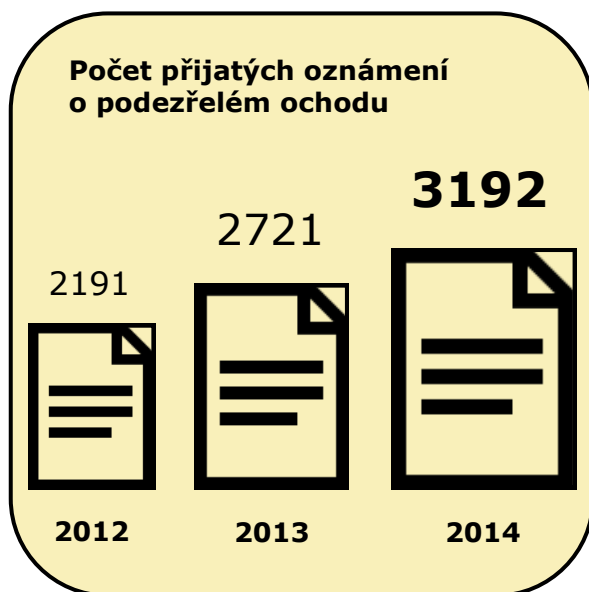
FAÚ a jeho oddělení

Analytická činnost

V roce 2014 přijal FAÚ celkem 3192 oznámení podezřelého obchodu (dále jen OPO). Na tomto objemu se ze 70 % podílel bankovní sektor. V uvedeném srovnávacím období 2012 až 2014 se tedy jednalo o 45% nárůst. Na základě šetření těchto podezřelých obchodů bylo podáno celkem 680 trestních oznámení orgánům činným v trestním řízení. Jedná se tedy o 58% navýšení vzhledem ke sledovanému období. Ve 263 případech došlo ze strany FAÚ i k zajištění prostředků podle § 20 zákona č. 235/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Souhrn zajištěných částek činil 2,182 mld. CZK. V rámci úzké spolupráce FAÚ postoupil na Generální finanční ředitelství 1491 informací o podezření na porušení daňových předpisů a 103 informací na Generální ředitelství cel. Stejně jako v letech předchozích, také v roce 2014 se FAÚ setkal s širokým spektrem jednání, která měla za cíl neoprávněné obohacení se na úkor druhých či státu. Nadále pokračoval trend nárůstu podílu OPO s podezřením na daňovou trestnou

činnost, a to zejména podvody na úseku nepřímých daní, tedy daně z přidané hodnoty (dále jen DPH) a daně spotřební.

Nezanedbatelnou část predikativní trestné činnosti v posledních letech stabilně tvoří internetové podvody, a to především podvodné inzeráty či e-shopy a phishingové útoky (spáchané v zahraničí i v tuzemsku). Nově byly detekovány podvody spočívající ve vylákání přístupových údajů do elektronického bankovníctví na základě podvodné komunikace na sociálních sítích. Rovněž byly zaznamenány podvody spočívající v doručení velmi věrohodných podvodných notifikací o změně účtu obchodního partnera.

Dále byla zaznamenána OPO týkající se vyvádění vysokého objemu finančních prostředků ze zahraničních společností, velmi často s ruskými vlastníky, kdy Česká republika měla sloužit jako tranzitní země pro převody do dalších, z hlediska AML „bezpečných“ destinací (např. Kypr).

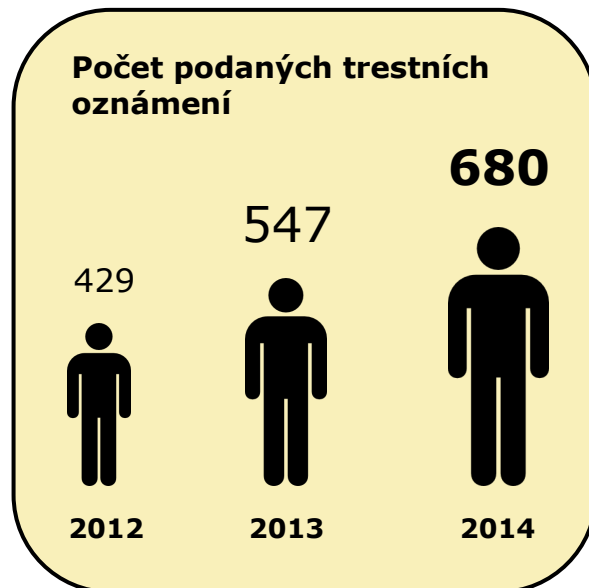
Byl zaznamenán nárůst počtu podezřelých obchodů, kdy jsou výnosy z trestné činnosti investovány do virtuální měny.

FAÚ opakovaně řešil případy, kdy poškození obchodních společností nastává při podvodném vylákání vysokých finančních částek, a to tím způsobem, že vytipovaná společnost nejprve obdrží e-mailem oficiální oznámení od svého dodavatele o změně bankovního spojení pro platby faktur. Takové oznámení vykazuje velmi dobrou úroveň zpracování, výbornou jazykovou úroveň, včetně podpisů a hlaviček dodavatele, často obsahuje i konkrétní existující čísla faktur, kterých se plnění týkalo, a někdy mu předchází i telefonický hovor jménem dodavatele. Oznámení jsou odesílána z e-mailových adres, které zdánlivě patří skutečnému dodavateli, za znakem zavináče ovšem obsahují doménu financier.com, což jsou internetové adresy, ze kterých jsou zasílány spamy. Pokud pracovníci napadených společností taková sofistikovaná oznámení o změně platebních údajů u svého dodavatele blíže neověřují a zadají příslušné příkazy k úhradě ve prospěch účtů uvedených v oznámení, stávají se společností rázem obětí podvodů (v lepším případě jen jeho pokusu), peníze putují na účty „bílých koní“ případně na účty založené na základě padělaných dokladů totožnosti, často cizích státních příslušníků. V některých případech se následně podařilo díky interním bezpečnostním opatřením banky a spolupráci s FAÚ tyto platby odhalit a zachytit je ještě před připsáním na cílový účet. Byly ovšem zaznamenány i případy, kdy pachatelé byli úspěšní a peněžní prostředky v řádech desítek miliónů korun byly na cílový účet připsány a odtud pak ihned putovaly do zahraničí. Před další manipulací se jich podařilo v rámci mezinárodní spolupráce zachránit jen část.

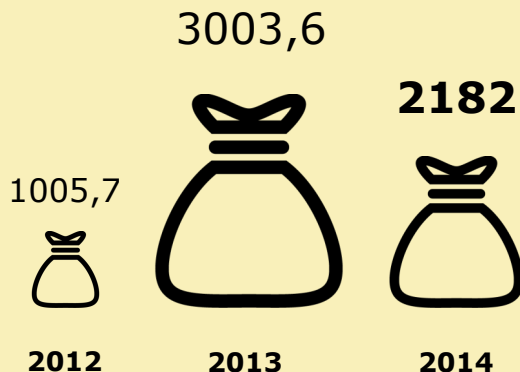

Jedním z těchto případů byl případ tuzemského výrobce strojních ocelových dílů. Výrobce nakupoval suroviny k výrobě ložisek od svého dlouholetého ruského partnera. Vzájemná komunikace mezi výrobcem a dodavatelem surovin probíhala na úrovni e-mailové komunikace. Neznámému pachateli se počátkem roku 2014 podařilo na základě monitoringu elektronické komunikace výše uvedených společností vysledovat konkrétní termíny a finanční částky. Z podvržené e-mailové adresy byly výrobcům následně zaslány

Výše zajištěných finančních prostředků

(v milionech CZK)

informace o změně bankovních účtů dodavatele včetně pokynů k odeslání dvou zahraničních plateb v řádech desetitisíců euro za dodávku surovin. Výrobce tuto změnu v e-mailové adrese dodavatele nedetekoval a na základě podvržených pokynů zaslal obě platby. Až zpětnou interní kontrolou společnost zjistila rozdíl v adresách ruské kontaktní osoby a na základě telefonického prověření u zahraničního partnera byl tento podvod odhalen. FAÚ v rámci provedeného šetření ve spolupráci s partnerskými finančními zpravodajskými jednotkami ze zahraničí identifikoval zahraniční bankovní účty, v jejichž prospěch byly podvodné platby směřovány a zjištěné informace poskytl v trestním oznámení orgánům činným v trestním řízení za účelem podání žádosti o spolupráci v rámci mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních.

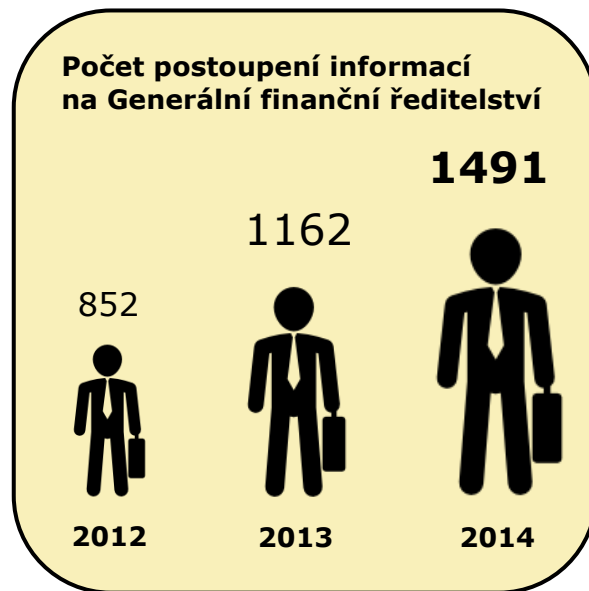

Nestandardní obchody jsou často zjišťovány i ve společnostech s majetkovým podílem státu. Významná česká akciová společnost „A“, jejímž majoritním vlastníkem je stát, uzavřela v roce 2013 v pozici navrhovatele dohodu o narovnání s jinou akciovou společností „B“, jejímž předmětem bylo zejména ukončení soudního řízení a předejití budoucím sporům o zaplacení historicky vzniklých pohledávek za státem vlastněnou společností „A“ a postoupení těchto pohledávek na ní. Důležitým faktorem je, že jednotlivé pohledávky vznikly již v roce 2004 a byly vlastněny různými subjekty, které v roce 2006 iniciovaly podání žaloby na společnost „A“, přičemž tvrzená výše sporných pohledávek byla 21,8 mil. CZK. Teprve v září roku 2013 se výše uvedené pohledávky soustředily v rukách pouze jediného majitele, a to akciové společnosti „B“, která s původními majiteli uzavřela jednotlivé smlouvy o postoupení pohledávek a zavázala se za ně uhradit celkovou částku 60 mil. CZK. Dva měsíce po tomto postoupení, tj. v listopadu 2013, byla uzavřena výše uvedená dohoda o narovnání mezi společnostmi „A“ a „B“, v níž se společnost „A“, vlastněná státem, zavázala za stejné pohledávky uhradit částku mnohem vyšší, a to 349 mil. CZK. FAÚ zjistil, že úhrada této částky byla uvolněna pouze den po podpisu dohody do notářské úschovy, odkud směřovala platba ve výši 349 mil. CZK na účet společnosti „B“, který byl otevřen krátce předtím. Následně došlo k podezřelému rozdělení celé částky. Nejprve byla na dva notářské účty zaslána částka 182 mil. CZK, přičemž z jednoho notářského účtu byla částka ve výši 60 mil. CZK v prosinci

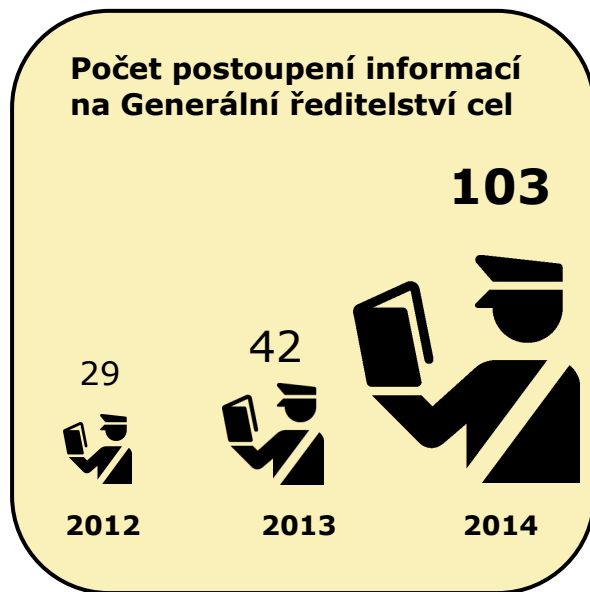
rozdělena a zaslána mezi čtyři původní majitele pohledávek, kteří je postoupili na společnost „B“ již v září. Následně byla z druhého notářského účtu rozdělena částka ve výši 133,5 mil. CZK na účty několika fyzických a právnických osob. Z vyplacené úhrady pak zbyla ještě částka ve výši 166,4 mil. CZK, kterou společnost „B“ zaslala v prosinci na účet investičního fondu, který tento účet zřídil teprve v září po tomto postoupení na společnost „B“, přičemž investiční fond neznal důvod připsání této vysoké částky. Dále bylo zjištěno, že investiční fond obhospodařuje na daném účtu majetek nejmenované investiční společnosti, která je personálně propojena s tímto fondem, a také uzavřela komisionářskou smlouvu se společností „B“, která se zavázala pro investiční společnost uzavřít jako postupník smlouvy o postoupení pohledávek s postupiteli. FAÚ dále zjistil, že společnost „B“ byla opakovaně ztrátovou společností, která v minulosti vykazovala nulovou ekonomickou činnost. Ve výše uvedeném případě bylo podáno trestní oznámení s detailním popisem transakcí a vazeb subjektů. Tento případ lze souhrnně označit vytěšňováním menšinových vlastníků.

FAÚ v rámci své činnosti velmi často odhaluje protiprávní aktivity spojené s daňovými úniky a nadměrnými odpočty DPH. V roce 2014 byl na základě OPO prověřován řetězec transakcí mezi účty několika společností, kdy byly fakturovány podezřelé platby za reklamní a marketingové služby. Finanční transakce se uskutečňovaly v řádech statisíců CZK. Na konci řetězce byly peněžní prostředky vybírány v hotovosti, a to zpravidla v částkách cca 100.000 CZK několikrát denně na různých pobočkách bankovních domů. Během šetření bylo zjištěno, že společnosti, z jejichž účtů jsou peněžní prostředky vybírány v hotovosti, jsou zpravidla nově založené společnosti, které mají sídlo zapsáno v kancelářích na adresách typu „office house“. Jako statutární orgány v nich opakovaně figurují stále stejné osoby, které mají většinou hlášen pobyt na obecních úřadech. Společnosti byly registrovány jako plátcí DPH a z veřejně dostupné evidence plátců DPH vyplynulo, že plátce neurčil žádný bankovní účet užívaný k ekonomické činnosti ke zveřejnění. Vzhledem k sídlům společností v tzv. „virtuálních kancelářích“ a statutárním zástupcům bez trvalého bydliště, byly společnosti pro daňovou správu nekontaktní. Celkem bylo možné vyčíslit, že nebyla přiznána daňová povinnost na DPH v částce přesahující 9 mil. CZK.

FAÚ byly zajištěny peněžní prostředky na bankovních účtech v celkové výši více než 4 mil. CZK, kdy následným vydáním exekučních příkazů na zajištěné účty byly alespoň zčásti uspokojeny pohledávky správce daně.

Zahraniční společnost, jenž byla zastoupená českou jednatelkou se zaregistrovala k DPH v České republice a nepodávala daňová přiznání k DPH. Následně podala správci daně po zákonné lhůtě daňová přiznání za více zdaňovacích období najednou, ve kterých požadovala vrácení nadměrných odpočtů DPH z titulu pořízení specializovaného medicínského zboží v tuzemsku a jeho následného dodání do jiného členského státu EU v řádech milionů korun. Nadměrné odpočty společnosti byly správcem daně vyplaceny. V průběhu šetření podezřelého obchodu vzniklo podezření, že zahraniční společnost vylákala na správci daně tyto nadměrné odpočty daně neoprávněně. Podezření vycházelo zejména ze skutečností, že zahraniční společnost nerealizovala mimo výše uvedenou činnost jinou standardní podnikatelskou činnost, nedisponovala žádnými vlastními peněžními prostředky a měla jediného tuzemského dodavatele a zahraničního odběratele.

Z bankovního účtu údajného dodavatele specifického sortimentu zboží bylo zjištěno, že na něm nejsou realizovány žádné úhrady za dodávky zboží a na předložených dokladech, které měly prokazovat existenci zboží, je uvedeno neexistující číslo bankovního účtu. Z důvodu vzniklého důvodného podezření, že mohlo dojít ke spáchání trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, podal FAÚ trestní oznámení a přistoupil k blokaci peněžních prostředků z vyplacených nadměrných odpočtů na bankovním účtu zahraniční společnosti. Peněžní prostředky byly následně zajištěny Policií ČR. V průběhu šetření dalšího podezřelého obchodu bylo zjištěno, že česká jednatelka, která jednala za výše uvedenou zahraniční osobu, je účastna dále v tuzemské společnosti „AB“ a z bankovního účtu této společnosti byly vybírány peněžní prostředky v hotovosti, jejichž zdroj byl z vyplacených nadměrných odpočtů DPH. Z daňových přiznání tuzemské společnosti „AB“ bylo zjištěno, že deklaruje dodání zboží v tuzemsku jiné tuzemské společnosti „CD“ hodnotě stovek milionů korun.

Ze zjištěných skutečností v průběhu šetření podezřelého obchodu vzniklo podezření, že se jedná o fiktivní plnění bez ekonomické podstaty. Z výpisů z bankovního účtu společnosti „CD“ bylo zjištěno, že jí byly vráceny nadměrné odpočty DPH v řádech desítek miliónů korun, které byly převedeny do zahraničí na bankovní účet české společnosti „EF“. V dané věci bylo FAÚ podáno trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu dle § 240 trestního zákoníku a zahraniční partnerská zpravodajská jednotkaablokovala peněžní prostředky na bankovním účtu české společnosti „EF“ v částce blížící se miliónu EUR. Tyto peněžní prostředky byly následně na zahraničním bankovním účtu zajištěny státním zastupitelstvím.

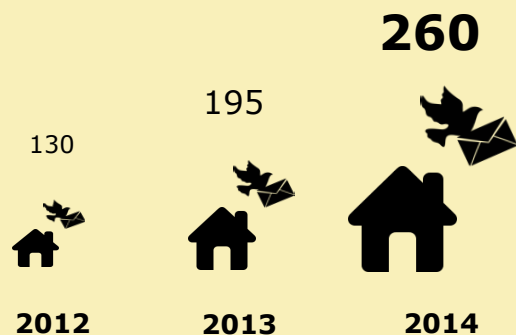
V jiném případě bylo zjištěno podezření, že konkrétní zahraniční fyzická osoba jednající za společnost registrovanou v tuzemsku k DPH pravděpodobně neoprávněně uplatnila odpočty DPH z přijatých zdanitelných plnění od plátců (velmi pravděpodobně fiktivních plnění), čímž mohla zkrátit vlastní daňovou povinnost v daňových přiznáních k DPH. Prvotně bylo zjištěno, že tato osoba pravidelně uváděla ve svých měsíčních daňových povinnostech k DPH zdanitelná plnění v kolonce přijatá zdanitelná plnění od plátců v chybné základní sazbě daně, a to převážně za provedení služeb, nákup masa a masných výrobků. Masné výrobky dále pravděpodobně přepracovala, zabalila a prodávala převážně domácím odběratelům. Z tuzemských dodání deklarovaných v daňové povinnosti k DPH pak společnost vykazovala nízkou daňovou povinnost. Ověřováním známých bankovních účtů společnosti bylo zjištěno, že kromě jiných přijímala finanční prostředky od tuzemských společností zabývajících se provozem fotovoltaických elektráren, pro které měla provádět služby ve formě čištění a údržby fotovoltaických panelů. Prostředky byly z účtu následně hotovostně vybírány. V kontextu s níže uvedeným zjištěním bylo poято podezření, že uvedené transakce byly prováděny účelově a pravděpodobně za fiktivní zdanitelná plnění. Jelikož společnost dále realizovala ze svého účtu úhrady finančních prostředků ve prospěch zahraničních účtů v celkové částce ve výši přibližně 100 mil. CZK, bylo v evidenci VIES (elektronický systém o

Smutný případ

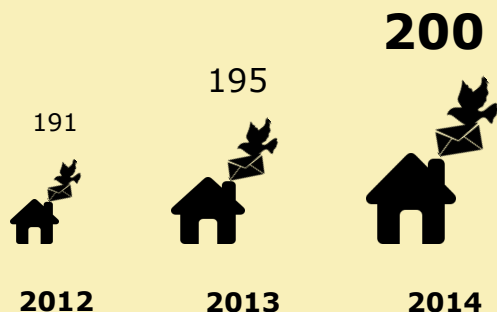
Skupina členů rodiny trávící celé dny na lavičkách v jednom z ostravských parků si za svou oběť vyhlédla starobní důchodkyni, která jako lékařka pomáhala celý svůj život zachraňovat životy a zdraví svých spoluobčanů. Nejprve prosbami, později pak vydíráním přiměli důchodkyni, aby jim postupně předala své celoživotní úspory. Neobvyklé transakce na účtech poškozené spolu s kamerovými záznamy z banky a jejího okolí, vedly k odhalení a následně i usvědčení vyděračů, kteří se po sdělení obvinění přesunuli z laviček v parku do vazební věznice. Okrádání seniorů není novým fenoménem a často se s ním v rámci své činnosti setkáváme. Bohužel ne vždy se podaří pachatele dostat až před soud, i když je znám.

dodání zboží nebo služeb z jiného členského státu) ověřeno, že společnost přijímala zboží nebo služby z jiného členského státu, a to konkrétně ze zemí DE, DK, HU, NL a SK v celkové částce objemově stejných 100 mil. CZK. Na základě uvedených debetních transakcí prostředků do zahraničí existovalo důvodné podezření, že společnost velmi pravděpodobně pořizovala masné výrobky z jiných členských států EU, které dále po přepracování dodávala tuzemským odběratelům, a to za cenu poníženou pod cenu vlastních pořizovacích nákladů, přičemž takovouto záměnou zahraničních nákupů za tuzemské v daňové povinnosti k DPH docházelo pravděpodobně k optimalizaci daňových základů za účelem dosažení nižší

Počet dotazů do zahraničí

Počet dotazů ze zahraničí

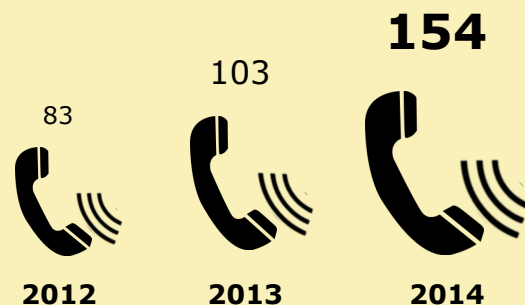

daňové povinnosti. Tímto jednáním mohlo dojít ke zkrácení DPH ve výši 21 mil. CZK. Ve věci bylo podáno trestní oznámení.

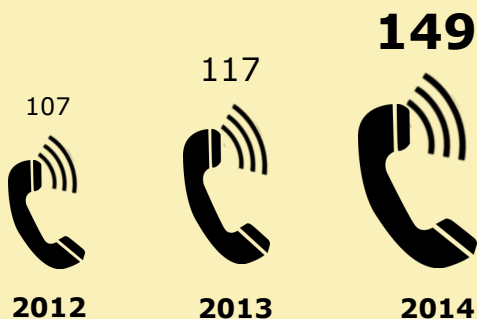
Dalším z typů trestné činnosti je odčerpávání finančních prostředků ze státních podniků či státních organizací na základě nevýhodně uzavřených smluv. Takovéto jednání ze strany osob ve vedení státních podniků či organizací může být spjato s korupčním jednáním. Statutární orgán české společnosti ohlásil bance, že na bankovní účet společnosti, který byl dosud téměř bez transakcí, očekává příchozí platbu ve výši přesahující částku

300 mil. CZK, která bude následně přeposlána v rámci banky na účet další české společnosti „RA“. Banka požadovala předložení dokumentace, z níž bylo zjištěno, že finanční prostředky pocházejí ze státního podniku a jedná se o kupní cenu za akcie společnosti „SN“, které společnost „RA“ převádí prostřednictvím společnosti „IM“ na státní podnik. Banka provedla blokaci finančních prostředků na účtu a podala OPO. Šetřením FAÚ byla zjištěna celá řada nesrovnalostí a podezřelých okolností doprovázejících tento obchod. Především se jednalo o podezřelou roli společnosti „IM“, která spočívala pouze v přeposlání kupní ceny, za což si měla ze státních peněz vyúčtovat 7 mil. CZK. Pokud jde o předmět kupní smlouvy, tedy akcie společnosti „SN“, bylo zjištěno, že jmění této

Počet spontánních informací do zahraniční

Počet spontánních informací ze zahraničí

společnosti tvoří nemovitosti, jejichž hodnota pro účely kupní smlouvy se však jevila značně nadhodnocena, a koupě těchto nemovitostí nebyla v souladu s aktivitami státního podniku. V neposlední řadě bylo zjištěno personální propojení mezi zúčastněnými subjekty. FAÚ provedl blokaci předmětných finančních prostředků a podal trestní oznámení Policii ČR, přičemž celý tento obchod byl následně stornován na základě pokynu nadřízeného ministerstva a finanční prostředky byly vráceny zpět na účet státního podniku.

FAÚ zaznamenal v roce 2014 značný nárůst případů trestné činnosti realizované v souvislosti s komunikací na sociálních sítích.

Postup pachatele spočívá v tom, že pod identitou známé osoby („přítele“) kontaktuje na této síti vytipovanou osobu a snaží se ji přesvědčit, že je zcela bez finančních prostředků a nutně potřebuje zaslat alespoň malou částku, např. 40,- CZK. Oslovená důvěřivá osoba v dobré víře, že pomáhá kamarádovi či kamarádce v nouzi a ještě k tomu jen malou finanční částkou, se pouští do delší konverzace s podvodníkem na sociální síti. Během tohoto kontaktu, vyláká podvodník např. s odůvodněním na „různé technické problémy“ od důvěřivce údaje k jeho bankovnímu účtu (včetně hesel k internetovému bankovníctví). Poté si údajný „kamarád“ na základě podvodně získaného, a v podstatě zcela volného přístupu k celému zůstatku na napadeném bankovním účtu, převede libovolnou částku na jiný bankovní účet nebo z napadeného účtu uhradí zboží, např. elektroniku, které si před tím objednal pod smyšlenou identitou v internetovém obchodě.

FAÚ se také často setkává s případy, kdy je předmětem zájmu pachatele virtuální měna. V rámci kontrolní činnosti peněžního ústavu byla zachycena zahraniční platba ve prospěch nově otevřeného bankovního účtu osoby „EB“, která byla zasílána od jisté společnosti „BL“, která provozuje tržiště s virtuální měnou v Evropské unii a zprostředkovává obchody s touto kryptoměnou. V rámci šetření bylo zjištěno, že platba je určena pro osobu „TJ“, přítele osoby „EB“. Z veřejných zdrojů bylo zjištěno, že jméno „TJ“ je zmiňováno v souvislosti s odcizením digitální měny z tržiště „SM“. Provozovatel tržiště „SM“ oznámil, že došlo k prolomení zabezpečení účtů hostovaných na serveru a odcizení virtuální měny. V internetových diskuzích bylo mimo jiné zmíněno i podezření, že virtuální měnu odcizil anonymní provozovatel tohoto tržiště a jako možný podezřelý je uváděno jméno „TJ“. V rámci šetření byly detekovány další platby v řádu statisíců a milionů CZK směřující na účty „EB“ a „TJ“ a jeho otce od společnosti „BL“, které byly určeny mimo jiné i k nákupu nemovitosti. FAÚ ve věci podal trestní oznámení pro podezření z trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti dle § 216 trestního zákoníku. FAÚ se setkává i s problematikou drog a omamných látek. Osoba „IŠ“ si založila v peněžním ústavu nové bankovní účty, přičemž k jednomu z účtů zřídila dispoziční oprávnění pro osobu „RK“.

Kuriózní případ

Na pozici hlavního ekonoma jedné organizace vyhrál konkurs uprchlý vězeň „VP“, který vystupoval pod smyšlenou identitou „LŠ“. Z pozice hlavního ekonoma se jmenovanému podařilo neoprávněně z účtů organizace vyvést peněžní prostředky ve výši 9,6 mil. CZK na účty své přítelkyně „LH“, která z těchto účtů realizovala hotovostní výběry ve výši 7,9 mil. CZK. FAÚ zajistil na těchto účtech 1,7 mil. CZK, podal trestní oznámení pro podezření z trestného činu zpronevěry dle § 206 trestního zákoníku a dále poskytl Policii ČR informace, které napomohly k zajištění hotovosti ve výši 4,5 mil. CZK u osoby „LH“.

Jmenovaný měl ve stejném peněžním ústavu již účet založený a v minulosti ho využíval k obchodování s prostředky k pěstování a užívání marihuany ve svých kamenných obchodech a internetových obchodech, za které byl obviněn z trestného činu šíření toxikomanie dle § 287 trestního zákoníku. Prověřením transakcí na účtu osoby „IŠ“ bylo zjištěno, že i tento účet je využíván k obchodům se zahraničními společnostmi, které se zabývají obchodem se semeny marihuany a dalšími pěstitelskými prostředky a následnému prodeji zakoupeného zboží na území České republiky. FAÚ ve věci podal trestní oznámení pro podezření z trestného činu šíření toxikomanie dle § 287 trestního zákoníku.

Oznámení podezřelého obchodu

Metodický pokyn a bližší informace

www.mfcr.cz/fau

Mezinárodní aktivity a legislativní činnost

FAÚ se v průběhu roku 2014 aktivně podílel na přípravě nové evropské směrnice o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu a nařízení o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků. Pravidelně se účastní jednání v pracovních skupinách EU a prosazovali při nich zájmy České republiky. Po téměř dvouletém jednání bylo dne 16. prosince 2014 dosaženo politické dohody u obou předpisů. Ty by měly nabýt účinnosti v první polovině roku 2015. Lhůta pro jejich transpozici do vnitrostátního práva je stanovena na dva roky od nabytí účinnosti.

Návrhy směrnice a nařízení reagují na neustálý vývoj v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, zejména na nutnost harmonizace evropského práva s mezinárodními standardy přijatými Finančním akčním výborem proti praní špinavých peněz (FATF) v roce 2012. Návrh směrnice obsahuje několik koncepčních změn, jsou jimi např. rozšíření působnosti směrnice, a to pokrytím širšího segmentu odvětví hazardních her, snížením prahové hodnoty pro identifikaci a kontrolu klienta při obchodech v hotovosti z 15.000 EUR na 10.000 EUR. Mezi další změny lze zařadit i zavedení nového systému hodnocení rizik jak na národní, tak i na vnitrostátní úrovni, zavedení nových opatření ke zjišťování skutečných majitelů právnických osob, zejména povinnost zřízení centrálního rejstříku skutečných vlastníků právnických osob, zrušení rovnocennosti režimů třetích zemí a sladění správních sankcí. V případě nařízení je hlavní změnou nová povinnost pro poskytovatele platebních služeb plátce zajistit, aby převod finančních prostředků doprovázely vedle informací o plátcovi i základní informace o příjemci platby.

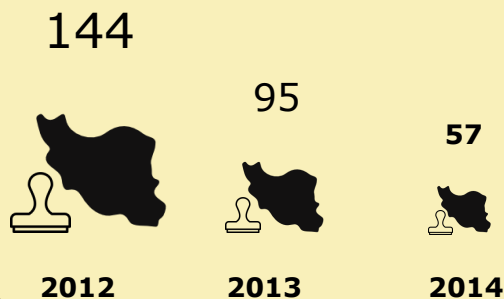
FAÚ se pravidelně účastnil jednání Expertní skupiny k praní peněz a financování terorismu a Platformy finančních zpravodajských jednotek při Evropské komisi. Aktivně se rovněž podíleli na činnosti výboru Moneyval v rámci Rady Evropy. Zástupce FAÚ byl nominován do pracovní skupiny Evropské komise k přípravě nadnárodního hodnocení rizik pro oblast opatření proti praní peněz a financování terorismu (dále jen AML/CFT).

Ve druhém pololetí zahájil FAÚ přípravy k novelizaci AML zákona a souvisejících právních předpisů, kam je třeba promítnout zejména aktualizovaná doporučení FATF a připravované předpisy EU pro oblast opatření proti praní peněz a financování terorismu. Aktuálně je zpracováváno „hodnocení dopadů regulace“ (RIA), které je jako vzorové připravováno ve spolupráci s Úřadem vlády. Dále v součinnosti s celou škálou dalších zainteresovaných institucí a zejména povinných osob započaly práce na „národním hodnocení rizik“, které by mělo zejména identifikovat a popsat AML/CFT rizika v rámci celého systému. Z hodnocení by pak měla vycházet doporučení pro zmírnění rizik formou legislativních i nelegislativních opatření a současně by měla být podkladem pro hodnocení rizik u konkrétních povinných osob. Vlastní hodnocení rizik však nepojímáme jako jednorázovou záležitost, ale jako proces, který se bude průběžně rozvíjet a aktualizovat.

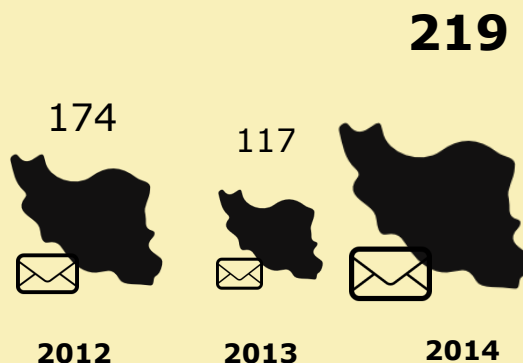

V činnosti útvaru na úseku vnitrostátní koordinace provádění mezinárodních sankcí se významným způsobem, více než v předchozích letech, odrážel vývoj na mezinárodní scéně. Zatímco v úvodu roku 2014 Evropská unie, v reakci na dílčí pozitivní změny v Íránu po tamních prezidentských volbách, částečně zmírnila protiíránské sankce, s eskalujícím konfliktem na Ukrajině byla postupně, v několika vlnách, od března přijímána opatření proti některým ukrajinským a ruským osobám. Vzhledem k vývoji situace na Ukrajině a v souvislosti s protiprávní anexí Krymu, byla v červnu a červenci přijata omezující opatření i proti Rusku.

Počet žádostí o převod finančních prostředků z/do Íránu

Počet oznámení o převodu finančních prostředků z/do Íránu

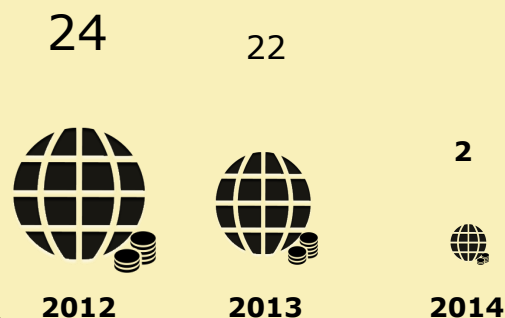

Tyto sankce s pokračujícím konfliktem Rada EU v září a v prosinci dále zpřísnila. Vedle obvyklých a nejčastěji přijímaných finančních sankcí (zmrazení finančních prostředků konkrétním osobám) se týkají především zákazů obchodování se zbraněmi a souvisejícím materiálem, omezení obchodu s položkami dvojího užití (vojenského i civilního), omezení obchodu s technologiemi pro ropný průmysl v Rusku a zamezení přístupu konkrétních finančních institucí s ruskými vlastníky na kapitálové trhy v EU.

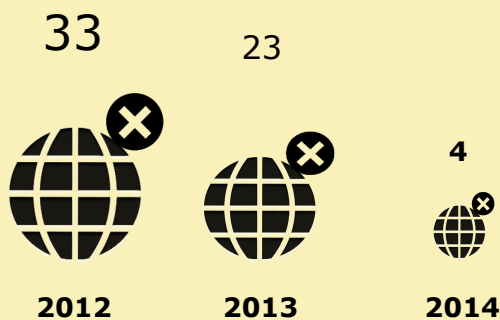
S ohledem na rozsah protiránských sankcí se FAÚ ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a s Ministerstvem zahraničních věcí průběžně spolupodílel na osvětové činnosti určené pro českou podnikatelskou sféru.

Lednové zmírnění protiíránských sankcí spočívalo jak ve zrušení zákazu obchodování s některými petrochemickými výrobky, tak především v desetinásobném zvýšení limitů pro vznik povinnosti „íránských osob“ žádat FAÚ o povolení převodu finančních prostředků. To se projevilo zejména v poklesu počtu přijatých žádostí o povolení převodů za současného rapidního nárůstu počtu přijatých oznámení převodů finančních prostředků (povinnost oznámit převod finančních prostředků z/do Íránu vzniká

Počet uložených pokut za porušení mezinárodních sankcí

Počet řízení o porušení mezinárodních sankcí

u částek nad 10 tis. EUR, žádat o povolení je nutné nad hodnotu 400 tis. EUR; opatření dopadá i na Íránce žijící na území EU a jimi vlastněné společnosti). Jestliže za rok 2013 FAÚ přijal 117 oznámení převodů finančních prostředků a vyřídil 95 žádostí o povolení převodů finančních prostředků, tak v roce 2014 zaevidoval již 219 oznámení, ale vedl řízení jen o 57 žádostech o povolení převodů finančních prostředků. I v roce 2014 FAÚ u dlouhodobých obchodních vztahů mezi českými a íránskými partnery vydával tzv. generální povolení, zpravidla na období jednoho kalendářního roku. Celková suma oznámených či povolených převodů finančních prostředků za rok 2014 činila téměř 484 mil. EUR.

Na základě protiruských sankcí přibyla FAÚ nová agenda, a to řízení o vývozním povolení na tzv. citlivé technologie, tedy technologie využitelné v ropném průmyslu, při průzkumu a těžbě ropy v hlubinných vodách a v arktických oblastech nebo v projektech zaměřených na ropu z břidlic v Rusku. Jakkoli se zpočátku i pod vlivem masivní kampaně ve sdělovacích prostředcích zdálo, že přijetí protiruských sankcí bude mít zásadní negativní dopad na česko-ruské obchodní vztahy, skutečnost tyto obavy z většiny vyvrátila.

Ani jednu z celkem 38 přijatých žádostí o vývozní povolení nemusel FAÚ zamítnout. V pouhých čtyřech případech bylo řízení zastaveno jako neúčelné, ve zbývajících 34 případech FAÚ rozhodl kladně a vývozy v celkovém objemu zboží za více než 23 mil. EUR povolil.

Sankce EU vůči Rusku

Žádost o vývozní povolení pro zboží a technologie

www.mfcr.cz/fau

Sankce EU vůči Íránu

Žádost / Oznámení pro převody

www.mfcr.cz/fau

Kuriózní případ

V souvislosti s mezinárodními sankcemi FAÚ řešil několik zajímavých případů, z nichž nejzajímavějším a svým způsobem i nejkurióznějším byl případ dostihové stáje registrované v České republice a vlastněné osobou na sankčním seznamu. Povinnost „zmrazit“ (zajistit) finanční prostředky a hospodářské zdroje v tomto konkrétním případě nebylo možno splnit obvyklým způsobem, neboť by v takovém případě bylo zásadním způsobem ohroženo fungování samotné stáje, potažmo zdraví a v krajním případě i životy dostihových koní značné hodnoty.

V souladu se zákonem o mezinárodních sankcích proto FAÚ přijal taková opatření, která na jednu stranu vyhovují požadavkům stanoveným v sankčních předpisech EU, ale současně umožňují další fungování předmětné dostihové stáje včetně její účasti v soutěžích dostihového sportu v tuzemsku i v EU.

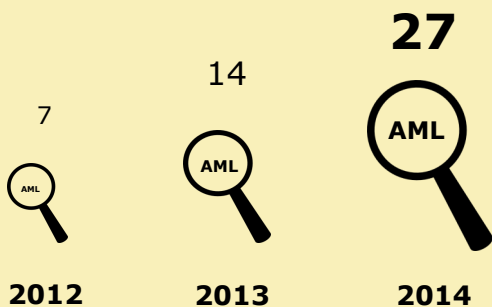

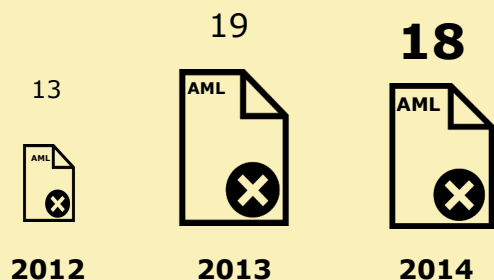
Kontrolní činnost

FAÚ, jako orgán oprávněný k provádění správního dozoru a správního trestání v oblasti dodržování povinností stanovených povinným subjektům AML zákonem, vycházel při provádění své dozorové činnosti zejména z kontrolního plánu na rok 2014. Při jeho zpracování byly využity především poznatky z konkrétního vývoje v oblasti AML/CFT, ale i poznatky získané předešlou vlastní činností FAÚ (samotného kontrolního oddělení i analytického oddělení). Plán předpokládal provedení 17 kontrol u povinných subjektů, ale s ohledem na aktuální situaci, zejména podněty, které kontrolní oddělení obdrželo

Počet kontrol podle AML zákona

Počet řízení o porušení AML zákona

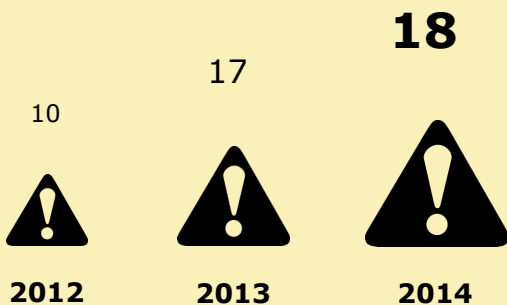
v průběhu roku 2014, bylo zahájeno celkem 27 kontrol. Počet realizovaných kontrol v roce 2014 se oproti předchozímu roku téměř zdvojnásobil, což je tendence charakteristická rovněž pro vývoj počtu realizovaných kontrol v posledních dvou letech.

Nejčastěji kontrolovanými povinnými subjekty byly směnárny, poskytovatelé platebních služeb malého rozsahu, banky, zakladatelé právnických osob a poskytovatelé sídla.

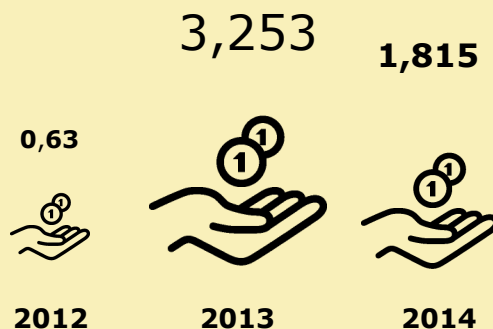
V rámci správního trestání zahájilo kontrolní oddělení celkem 18 správních řízení. Na základě výsledků vlastní činnosti FAÚ vedlo 10 správních řízení, z podnětu ČNB 7 správních řízení a z podnětu specializovaného finančního úřadu 1 správní řízení. Celková výše uložených pokut činila 1.815.000 CZK. Povinné subjekty se stejně jako v předešlých letech nejčastěji dopouštěly dvou správních deliktů, a to opakovaného neplnění povinnosti kontroly klienta a neplnění povinnosti identifikace klienta.

Mezi nejčastěji sankcionované povinné subjekty patřily směnárny, investiční společnosti, platební instituce a realitní kanceláře.

Počet pokut za porušení AML zákona

Výše pokut za porušení AML zákona (v milionech CZK)

Nedílnou součástí činnosti kontrolního oddělení byla i korespondenční kontrola, zejména kontrola zaslaných systémů vnitřních zásad povinných subjektů. V jejich počtu se projevil trend posledních let, počet zaslaných systémů vnitřních zásad se opět meziročně snížil.

Kontrolní oddělení v roce 2014 přistoupilo k zavedení nového nástroje umožňujícího jednoduchým, rychlým a efektivním způsobem provádět dozor nad dodržováním některých povinností vyplývajících z AML zákona. Tímto nástrojem je kontrolní nákup, jehož výhody lze nejlépe využít při kontrole subjektů oprávněných ke směnářské činnosti.

Jedná se o nákup nebo prodej valut, kdy hodnota jednotlivého obchodu převyšuje hranici 1.000 EUR, což je mezní částka od které je směnárna povinna provádět identifikaci klienta. Přínosy uplatňování tohoto nástroje se projevují ve více aspektech. V případě povinných subjektů, u kterých nebylo kontrolním nákupem zjištěno porušení AML zákona nemusí být vůbec zahájena kontrola na místě a nedochází tak k administrativní či jiné zátěži jak tohoto subjektu, tak kontrolního orgánu. Naproti tomu, je-li při kontrolním nákupu zjištěno u kontrolovaného subjektu porušení AML zákona, je v rámci zákonných možností vedeno „zjednodušené řízení“, a je tak na nejmenší možnou míru zkrácena doba od zjištění porušení zákona, přes vydání rozhodnutí, až po samotnou nápravu nedostatků. Stejně tak je v minimální míře administrativně zatěžován kontrolovaný subjekt.

Případ směnárna

Konkrétním příkladem použití kontrolního nákupu je případ směnárny XXX, kde byl kontrolními pracovníky proveden nákup a s odstupem 12 dnů následný prodej valut. V obou případech hodnota směny převýšila částku 1.000 EUR. Směnárník neprovedl identifikaci osoby požadující směnu, čímž porušil povinnosti stanovené AML zákonem. Za účelem vyhnout se této povinnosti rozepsal každý obchod (směnu) na dvě transakce v hodnotách, na které se již nevztahuje povinnost identifikace klienta. Zarážející na tomto případě je, že směnárník dokonce sám kontrolním pracovníkům vysvětlil, že se tímto způsobem vyhne AML zákonem stanovené povinnosti identifikovat klienta.

Statistický přehled

	2012	2013	2014
Počet přijatých oznámení o podezřelém obchodu	2191	2721	3192
Počet podaných trestních oznámení	429	547	680
Počet podaných trestních oznámení se zajištěním finančních prostředků	164	177	263
Výše zajištěných finančních prostředků Finančním analytickým útvarům [mil. CZK]	1005,77	3003,6	2182
Počet postoupení informací na Generální finanční ředitelství	852	1162	1491
Počet postoupení informací na Generální ředitelství cel	29	42	103
Počet dotazů ze zahraničí	191	195	200
Počet dotazů do zahraničí	130	195	260
Počet spontánních informací ze zahraničí	107	117	149
Počet spontánních informací do zahraničí	83	103	154
Počet žádostí o převod finančních prostředků z/do Íránu	144	95	57
Počet oznámení o převodu finančních prostředků z/do Íránu	174	117	219
Počet řízení o porušení mezinárodních sankcí	33	23	4
Počet uložených pokut za porušení mezinárodních sankcí	24	22	2
Počet kontrol provedených podle AML zákona	7	14	27
Počet řízení o porušení AML zákona	13	19	18
Počet pokut za porušení mezinárodních sankcí	24	22	2
Výše pokut za porušení AML zákona [mil. CZK]	0,63	3,253	1,815

Kontakty

Finanční analytický útvar
poštovní přihrádka č. 675
Jindřišská 14
111 21 Praha 1

URL: **www.mfcr.cz/fau**
E-mail: fau@mfcr.cz
ID datové schránky: meiq7wd
Tel.: + 420 257 044 501
Fax: + 420 257 044 502

Program CZ10

Podpora odhalování
a vyšetřování korupce

www.cz10.cz

Poznámky

Obsah

Finanční analytický útvar	2
Analytická činnost	3
Mezinárodní aktivity a legislativní činnost	13
Mezinárodní sankce	14
Kontrolní činnost	17
Statistický přehled	20
Kontakty	21

Název: Finanční analytický útvar, Výroční zpráva 2014

Autor: Finanční analytický útvar

Vydavatel: Ministerstvo financí, Letenská 15, Praha 1

Tisk: Ministerstvo financí

Grafická úprava: Finanční analytický útvar

Vydání: první

Počet stran: 21

Datum vydání: 2/2015

Neprodejně

© Ministerstvo financí

ISBN 978-80-85045-76-5 (print)

ISBN 978-80-85045-77-2 (on-line)

Finanční analytický útvar

Ministerstvo financí

Praha

2015